

ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN HỌC MÔN

SÁNG KIẾN – GIẢI PHÁP

NĂM HỌC 2022-2023

TÊN SÁNG KIẾN/ GIẢI PHÁP

***MỘT SỐ BIỆN PHÁP PHÁT HUY KHẢ NĂNG
SÁNG TẠO, MẠNH DẠN TỰ TIN QUA CÁC HOẠT
ĐỘNG TRẢI NGHIỆM, HOẠT ĐỘNG TẬP THỂ CHO
TRẺ 5-6 TUỔI***

MÃ SỐ (DO BTC GHI):.....

KẾT QUẢ

KẾT QUẢ	
GIÁM KHẢO 1 (Ký tên và ghi rõ họ tên)	GIÁM KHẢO 2 (Ký tên và ghi rõ họ tên)

THÁNG NĂM

“MỘT SỐ BIỆN PHÁP PHÁT HUY KHẢ NĂNG SÁNG TẠO, MẠNH DẠN TỰ TIN QUA CÁC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM, HOẠT ĐỘNG TẬP THỂ CHO TRẺ 5-6 TUỔI”

PHẦN I. ĐẶT VẤN ĐỀ:

Tính tích cực chủ động sáng tạo của trẻ không phải là thuộc tính sẵn có, mà nó là "sản phẩm" của một quá trình giáo dục và nuôi dưỡng trong một môi trường đặc biệt. Và môi trường trải nghiệm sẽ giúp trẻ sẽ đạt hiệu quả cao hơn bởi ở đó trẻ sẽ được thử sức với những điều mới lạ, trẻ mắc lỗi, thất bại và luyện tập sẽ giúp trẻ phát triển tư duy, trí tưởng tượng, sáng tạo, kỹ năng giao tiếp, hợp tác và kỹ năng giải quyết các vấn đề. Từ đó sẽ giúp trẻ phát huy tính tích cực chủ động, sáng tạo của trẻ đóng vai trò đặc biệt quan trọng và có ảnh hưởng rất lớn. Giáo viên là người "trung gian" tổ chức các hoạt động trải nghiệm lồng ghép các hoạt động phù hợp với trình độ phát triển của mỗi trẻ.

Việc tổ chức cho trẻ mẫu giáo hoạt động trải nghiệm giúp trẻ phát hiện ra những điều kỳ diệu, mới lạ, mang lại cho trẻ nguồn biểu tượng vô cùng phong phú, đa dạng, sinh động, đầy hấp dẫn đối với trẻ. Mặt khác, tổ chức cho trẻ hoạt động trải nghiệm trẻ sẽ được giao lưu, học hỏi, chia sẻ và bày tỏ những cảm xúc, những hiểu biết của mình với bạn bè, với cô giáo, mong muốn được hoạt động với đồ vật và vui chơi, được trải nghiệm, tìm tòi khám phá với môi trường xung quanh dưới nhiều hình thức, qua quá trình hoạt động sẽ tạo cơ hội cho trẻ được phát triển toàn diện, không chỉ chú trọng tới sự phát triển trí tuệ mà còn nuôi dưỡng tâm hồn, phát triển thể chất và khả năng giao tiếp xã hội của trẻ. Bên cạnh đó, hoạt động tập thể sẽ phát triển cho trẻ khả năng làm việc nhóm, khả năng diễn giả ý tưởng của bản thân cho người khác hiểu, giúp trẻ mạnh dạn tự tin. Thông qua hoạt động tập thể sẽ giúp giáo viên phát hiện được khả năng của trẻ, từ đó bồi dưỡng nhân tài hay giúp trẻ yếu phát triển bản thân.

Tổ chức hoạt động giáo dục theo hướng trải nghiệm cho trẻ mẫu giáo là việc làm cần thiết, hết sức quan trọng trong quá trình dạy trẻ, giúp trẻ phát triển toàn diện về các mặt. Nếu hoạt động được tổ chức thường xuyên, phù hợp sẽ giúp trẻ củng cố kiến thức học hàng ngày, mở rộng sự hiểu biết về thế giới xung quanh, hình thành các kỹ năng, tích lũy được nhiều kiến thức phong phú, đa dạng cho trẻ. Giúp trẻ mạnh dạn tự tin sáng tạo trong các hoạt động.

Được sự phân công của nhà trường tôi dạy lớp 5- 6 tuổi, ngày đầu đến lớp một số trẻ còn nhút nhát, chưa tự tin tham gia vào các hoạt động tập thể. Chính vì vậy tôi nhận thức sâu sắc và xác định rõ những việc cần làm ngay đối với trẻ, để phát huy tính tích cực chủ động, sáng tạo. Để giải quyết được các vấn đề trên, là một giáo viên đã có khá nhiều năm giảng dạy lớp mẫu giáo 5- 6 tuổi. Tôi thấy bản thân mình có vai trò rất lớn trong việc giúp trẻ phát huy tính tích cực chủ động, sáng tạo và giúp trẻ mạnh dạn, tự tin, phát triển một cách toàn diện. Vì vậy, tôi đã chọn đề tài ***“Một số biện pháp phát huy khả năng sáng tạo, mạnh dạn tự tin qua các hoạt động trải nghiệm, hoạt động tập thể cho trẻ 5-6 tuổi”***

PHẦN II. NỘI DUNG:

I. CƠ SỞ KHOA HỌC:

1. CƠ SỞ LÝ LUẬN

Hoạt động trải nghiệm là một cách học thông qua thực hành, với quan niệm việc học là quá trình tạo ra tri thức mới trên cơ sở trải nghiệm thực tế, dựa trên những đánh giá, phân tích trên những kinh nghiệm, kiến thức sẵn có của trẻ. Hoạt động trải nghiệm của trẻ sử dụng tất cả các giác quan (nghe, nhìn, chạm, ngửi...) để có thể tăng khả năng lưu giữ những điều đã tiếp cận được lâu hơn. Hoạt động trải nghiệm giúp trẻ có thể tối đa hóa khả năng sáng tạo, tính năng động và thích ứng. Trẻ được trải qua quá trình khám phá kiến thức và tìm giải pháp, từ đó giúp phát triển năng lực cá nhân và tăng cường sự tự tin. Hoạt động trải nghiệm giúp cho việc học trở nên thú vị hơn với trẻ, giúp giáo viên chủ động sáng tạo khi thực hiện các hoạt động trên lớp. Trong các hoạt động trải nghiệm, giáo viên mầm non có vai trò định hướng, hỗ trợ, đánh giá, uốn nắn, sửa sai cho trẻ. Tùy thuộc vào từng hoạt động trải nghiệm, giáo viên đưa ra các tình huống có vấn đề để trẻ trải nghiệm với các tình huống đó.

2. CƠ SỞ THỰC TIỄN

Hiện nay việc xây dựng góc trải nghiệm cho trẻ hoạt động còn rất hạn chế, giáo viên ngại làm đồ dùng, xây dựng môi trường chưa phong phú đa dạng chính vì thế trẻ chưa hứng thú, tích cực tham gia vào hoạt động. Thiết nghĩ việc tạo điều kiện cho trẻ khám phá trải nghiệm thông qua hoạt động trải nghiệm là rất cần thiết để cho trẻ được học tập, khám phá một cách hứng thú và sáng tạo. Cô giáo mầm non phải thực sự quan tâm tạo cho trẻ được học tập, vui chơi tìm tòi và trải nghiệm một cách có hệ thống tạo điều kiện tốt để giúp trẻ phát huy khả năng sáng tạo mạnh dạn tự tin. Chính vì vậy mà tôi đã chọn đề tài nghiên cứu: *“Một số biện pháp phát huy khả năng sáng tạo, mạnh dạn tự tin qua các hoạt động trải nghiệm, hoạt động tập thể cho trẻ 5-6 tuổi”*

II. THỰC TRẠNG

Với nhiệm vụ quan trọng như vậy thì việc giáo dục những chủ nhân tương lai của đất nước trở thành một con người chủ động, sáng tạo đang là điểm nóng cấp bách nhất. Do đó chúng ta phải không ngừng đổi mới các phương pháp và hình thức dạy học. Một trong những phương pháp được cho là hiệu quả nhất chính là tổ chức các hoạt động trải nghiệm. Trong khi thực hiện biện pháp giúp trẻ mạnh dạn tự tin sáng tạo qua các hoạt động trải nghiệm bản thân gặp những thuận lợi, khó khăn như sau:

1. Thuận lợi:

- Được sự quan tâm, dìu dắt và chỉ đạo sát sao, tận tình của lãnh đạo nhà trường; sự đoàn kết, nhất trí giữa các giáo viên.

- Nhà trường thường xuyên tổ chức các buổi tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ cho giáo viên nâng cao hiểu biết, kiến thức về chăm sóc và giáo dục trẻ, có thêm kỹ năng về quản lý nhóm lớp và kỹ năng rèn luyện cho trẻ.

- Bản thân tôi qua công tác nhiều năm đã nắm khá vững kiến thức chuyên môn về chăm sóc giáo dục trẻ trên tinh thần luôn học hỏi kinh nghiệm đồng nghiệp, tìm tòi và nghiên cứu tự bồi dưỡng về chuyên môn, làm đồ chơi và dụng cụ dạy học đủ số lượng và chất lượng, đảm bảo về mặt thẩm mỹ, an toàn cho trẻ để giúp cho việc dạy và học.

- Một số phụ huynh rất nhiệt tình trong công tác phối hợp giữa gia đình và nhà trường, lớp về chăm sóc giáo dục trẻ, cung cấp hỗ trợ nguyên vật liệu, phế liệu để phục vụ giáo viên làm đồ dùng, đồ chơi cho các cháu hoạt động, quan tâm đến chất lượng học và chơi của con em mình.

2. Khó khăn

- Một số trẻ trong lớp chưa học qua lớp 5-6 tuổi khả năng nhận thức của trẻ còn chậm và không đồng đều nên đến lớp trẻ rất rụt rè, nhút nhát trong giao tiếp. Một số trẻ quá hiếu động nhưng khi cô đặt câu hỏi, hay đưa ra tình huống thì trẻ lại im lặng, không trả lời, trẻ chưa có kỹ năng hoạt động nhóm nên việc tổ chức các hoạt động cho trẻ còn gặp khó khăn.

- Với xu thế hiện nay, nhiều gia đình có điều kiện nên chiều chuộng con một cách thái quá, trẻ được chiều chuộng và bao bọc quá nhiều nên sự chủ động, sự tích cực, sáng tạo của trẻ sẽ rất hạn chế, trẻ còn rập khuôn, có thói quen thụ động và ỷ lại, trẻ chưa chủ động, chưa tự giác trong các hoạt động.

III. ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG TRƯỚC KHI CHỌN ĐỀ TÀI

*** Khảo sát đầu năm**

STT	Nội dung khảo sát	Kết quả trước khi áp dụng giải pháp	
		Số trẻ đạt	Tỷ lệ %
1	Tích cực, hứng thú khi tham gia vào hoạt động	12/25	48%
2	Trẻ mạnh dạn tự tin tham gia vào các hoạt động.	10/25	40%
3	Trẻ chủ động, sáng tạo trong các hoạt động thực hành trải nghiệm	9/25	36%

- Qua khảo sát tôi thấy trẻ đã biết suy nghĩ để hoàn thành những công việc mà cô giáo giao cho trẻ, nhưng trong quá trình thực hiện ở trẻ lại xuất hiện sự thiếu tự tin, mạnh dạn, trẻ làm một cách thụ động, theo khuôn mẫu mà không sáng tạo, trẻ chưa biết trao đổi kinh nghiệm và những kỹ năng tương tác với bạn,

kỹ năng giải quyết vấn đề chưa có, bởi vậy trẻ sợ mình làm chưa đúng, chưa đạt được kết quả như mong đợi của cô giáo, chính điều này đã làm giảm đi ở trẻ sự tự tin, sáng tạo, chủ động, mạnh mẽ với một niềm đam mê khám phá cháy bỏng của trẻ.

Từ những nhận thức và thực trạng nêu trên, tôi đã mạnh dạn đưa ra: “*Một số biện pháp phát huy khả năng sáng tạo, mạnh dạn tự tin qua các hoạt động trải nghiệm, hoạt động tập thể cho trẻ 5-6 tuổi*”

IV. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ:

Từ những thuận lợi và khó khăn trên Tôi đã xây dựng một số biện pháp như sau:

Biện pháp 1: Tạo môi trường trong và ngoài lớp theo hướng mở cho trẻ hoạt động trải nghiệm để phát huy tính tích cực, chủ động sáng tạo cho trẻ.

Lập kế hoạch bồi dưỡng chuyên môn cho bản thân, hiểu rõ bản chất giáo dục lấy trẻ làm trung tâm, hiểu tâm lý của trẻ.

Môi trường học tập (môi trường giáo dục) phải là môi trường an toàn, lành mạnh là môi trường mà ở đó không có yếu tố nguy cơ gây tai nạn, thương tích cho trẻ, giảm thiểu tối đa nguy cơ mất an toàn.

Để xây dựng môi trường lớp học đẹp, có tính thẩm mỹ cao, giúp trẻ dễ dàng trong các hoạt động thì giáo viên cần phải đầu tư thời gian, tìm tòi học hỏi cách thiết kế môi trường lớp học bằng nhiều hình thức khác nhau. Không những thế, mà còn phải đầu tư sưu tầm nguyên vật liệu sẵn có ở địa phương như: lá cây (lá dừa, lá chuối...), sỏi, đất, cát...

Để làm được điều đó bản thân tôi phải xây dựng kế hoạch trang trí như thế nào? Cần bao nhiêu thời gian? Cần bao nhiêu kinh phí để trang trí môi trường đạt kết quả cao.

*** Xây dựng môi trường trong lớp:**

Tôi đã xây dựng các góc chơi ở lớp mình một cách sáng tạo theo hướng mở linh hoạt. Khi trẻ hoạt động ở góc chơi mở, từ một góc chơi trẻ có thể thay đổi nội dung chơi, chủ đề chơi, hình ảnh, biểu tượng chơi một cách linh hoạt và sáng tạo. Các góc hoạt động trong lớp mang tính mở, được bố trí thuận tiện, hợp lý, linh hoạt, dễ thay đổi, tạo điều kiện cho trẻ dễ dàng tự lựa chọn và thực hành, trải nghiệm. Cụ thể như :

+ Sử dụng sản phẩm của trẻ trong quá trình hoạt động trang trí môi trường trong và ngoài lớp học.

+ Chữ ghi chú thích, ghi bài thơ, tên bài tập... được viết đúng theo mẫu chữ quy định.

Các góc hoạt động được bố trí linh hoạt (có góc cố định, cũng có góc không cố định có thể di chuyển theo chủ đề), theo hướng “mở”, dễ dàng di chuyển và liên kết với nhau:

+ Góc gia đình liên kết với các góc như uốn tóc, buôn bán hoặc gần công trình xây dựng để sau khi nấu ăn trẻ sẽ bán thức ăn cho công nhân;

+ Góc tạo hình và góc âm nhạc liên kết với nhau để trang trí trang phục hoặc sân khấu biểu diễn;

+ Góc xây dựng liên kết với góc lắp ráp; góc tạo hình có thể nới rộng ra trước sân trước lớp cho trẻ có không gian rộng để phát triển trí tưởng tượng, tự do xây dựng theo sở thích và có thể bố trí thuận tiện trước lớp, vừa tầm của trẻ để trẻ treo tranh, ngắm tranh và khoe sản phẩm tạo hình với ba mẹ...

Bên cạnh đó, việc sắp xếp, bố trí các góc cần quan tâm đến vị trí thuận tiện và mục đích sử dụng của từng góc chơi (góc đọc sách cần nơi thoáng mát, đủ ánh sáng có thể thiết kế gần cửa sổ hoặc ngoài vườn trường; góc khám phá và tạo hình gần nơi có nguồn nước...) và không ảnh hưởng đến nhau trong quá trình hoạt động (góc âm nhạc nên tránh làm phiền, ảnh hưởng các góc chơi tĩnh như đọc sách, lắp ghép).

Hình ảnh một số góc chơi trong lớp học

*** Xây dựng môi trường giáo dục ngoài lớp học:**

Môi trường ngoài lớp học là yếu tố góp phần tích cực trong các hoạt động nâng cao chất lượng chăm sóc giáo dục toàn diện trẻ. Ở trường mầm non của tôi đã tập trung xây dựng môi trường giáo dục ngoài lớp học an toàn, đẹp, hấp dẫn trẻ.

Với khu vận động, chúng tôi tận dụng các nguồn nguyên vật liệu sẵn có ở địa phương đặc biệt là nguồn nguyên liệu tự nhiên và phế liệu để làm đa dạng, sinh động các đồ dùng đồ chơi như ống chui hình con sâu được làm từ lốp xe, xích đu bằng lốp xe, đường đi liên hoàn từ đường gỗ ghề bằng lốp xe đến cầu khi bằng tre nứa kích thích trẻ khám phá, phát triển các vận động khác nhau của trẻ.

Hình ảnh góc chơi vận động, chơi cát, chơi nước ngoài sân trường

Ở vườn cổ tích chúng tôi trồng cỏ, làm các con vật ngộ nghĩnh như voi, hươu, ngựa một cách khéo léo từ các ống nhựa và lốp xe phế thải giúp trẻ khám phá, trải nghiệm một cách thoải mái nhất. Trẻ hướng về cội nguồn bằng cách hóa thân thành chị Tấm, bác nông dân qua trang phục dân gian, các đồ vật bằng tre nứa, hạt gạo...ở khu gian hàng của bé. Trẻ cũng được tìm hiểu về cuộc sống xung quanh qua cây đa, giếng nước, bụi chuối, đồng rơm, cầu khỉ... hay được trải nghiệm với các con vật như cho gà ăn, nghe tiếng chim hót hay trẻ sẽ làm anh nông dân đi tát nước bắt cá...

Hình ảnh trẻ đi cầu khỉ, chơi bắt cá ngoài sân trường

Một phần không thể thiếu là các không gian xanh trong trường mầm non. Hội thi “Môi trường xanh - sạch - đẹp- thân thiện” góp phần không nhỏ trong việc tạo cảnh quan ngôi trường ngày càng khang trang và hấp dẫn trẻ. Những vườn hoa, cây cảnh đầy màu sắc được các cô tạo hình lạ mắt luôn khiến trẻ muốn vào khám phá. Các chậu hoa được bố trí dọc các hành lang hay góc thiên nhiên các lớp là cơ hội để trẻ được trải nghiệm chăm sóc cỏ cây, hoa lá. Việc che phủ bóng mát khi trẻ hoạt động ngoài trời cũng được các cô quan tâm nên hệ thống cây xanh, cây bóng mát được trồng và bổ sung qua hàng năm như cây bàng, cây hoa, cây xanh và được quy hoạch theo diện tích khuôn viên trường vì vậy khi trẻ tham gia các hoạt động ngoài trời rất thích thú.

Bé trải nghiệm trồng lúa làm xanh lớp học

Việc tạo môi trường giáo dục bên ngoài lớp học được chú ý đồng bộ và đa dạng, phong phú về chủng loại thực sự đã giúp trẻ hòa mình vào thiên nhiên, gần gũi với thiên nhiên và có được những trải nghiệm một cách tối đa.

Tôi đã xây dựng môi trường trong và ngoài lớp học đảm bảo đúng mục tiêu giáo dục của từng chủ đề, đảm bảo tiêu chí an toàn, nhiều bài tập tư duy, kinh phí phù hợp, được nhà trường đánh giá cao, tạo cho trẻ cảm giác hạnh phúc, mới lạ, thích thú. Các góc đa dạng, có đầy đủ tên góc, nội quy góc, nổi bật góc chủ đạo, các góc chủ yếu là sản phẩm của trẻ.

Biện pháp 2: Lồng ghép tích cực tổ chức các hoạt động trải nghiệm để trẻ phát huy tính tích cực, chủ động sáng tạo cho trẻ thông qua các hoạt động trong ngày

*** Hoạt động học**

Hoạt động học là hoạt động nhằm giúp trẻ lĩnh hội kiến thức mới, củng cố hệ thống hoá các tri thức sẵn có của trẻ. Đồng thời hình thành và rèn luyện các kỹ năng nhận thức, kỹ năng xã hội. Từ đó giúp trẻ được tự mình khám phá, tạo điều kiện cho trẻ nói hết vốn hiểu biết, làm cho trẻ hiểu một cách thoải mái, không gò bó, hứng thú tham gia vào các hoạt động.

Ví dụ: Với lĩnh vực khám phá khoa học: Chủ đề “*Hiện tượng tự nhiên*” với “chủ đề nhánh: “*Sự kỳ diệu của nước*” tôi chọn đề tài “*Vật chìm vật nổi*”

- Đồ dùng: Khay nước, sỏi, xốp, đồ chơi...

- Tiến hành: Tôi gây hứng thú cho trẻ bằng bài hát “*Điều kỳ diệu quanh ta*”

+ Sau đó trẻ khám phá sự chìm nổi của sỏi và xốp khi thả vào nước qua nhiều hình thức khác nhau: Cả lớp, nhóm, cá nhân.

+ Tiếp theo cho trẻ thả viên sỏi vào nước và nhận xét. Sau đó cho tiếp miếng xốp vào nước và nhận xét. Sau khi trải nghiệm trẻ sẽ đưa ra được những tính chất đặc điểm của vật nào nhẹ thì nổi trên nước, vật nào nặng sẽ chìm dưới nước...

Bé khám phá vật nổi, vật chìm

Với các tiết học và hình thức tổ chức trên tôi thấy trẻ hứng thú và phát huy hết năng lực của mình. Nhờ đó những kiến thức mà trẻ thu được rất thực tế, thoải mái, không gò bó. Các lĩnh vực khác tôi cũng tích cực tìm kiếm các hình thức tổ chức mới lạ, hấp dẫn thu hút trẻ tham gia. Sưu tầm các nguyên vật liệu thật, gần gũi với trẻ.

Ví dụ: Đề tài “tính chất của nước” sau khi tôi cho trẻ tìm hiểu tính chất của nước là nước không màu, không mùi, không vị nhưng có thể thay đổi khi ta cho chất khác vào nước; thì hoạt động cuối tôi cho trẻ thực hành pha nước chanh để trẻ trải nghiệm.

Bé trải nghiệm pha nước chanh

* Chơi ở các góc

Hoạt động vui chơi là hoạt động chủ đạo của trẻ mẫu giáo. Đây là hoạt động rất quan trọng bởi ở đây trẻ sẽ được củng cố, ôn luyện và khắc sâu những kiến thức đã được học ở hoạt động học. Những kiến thức đó được mã hóa thành các trò chơi, từ những trò chơi đã tạo cho trẻ có nhiều cơ hội thực hành trải nghiệm giúp trẻ giải quyết các tình huống xảy ra bằng các kỹ năng kỹ xảo vốn có của mình.

Ví dụ: Ở góc nghệ thuật “*Chủ đề Bản thân*”. Tôi cho trẻ làm một số đồ dùng từ các loại lá cây, mo cau, bẹ chuối như: dép, đồng hồ, vòng cổ, vòng tay... Trẻ làm xong cho trẻ đưa đến các góc bán hàng, chơi bán các loại đồ dùng, trẻ đưa đến góc học tập xếp tương ứng, đến góc khám phá khoa học đặc điểm của các lá cây, lá tròn, lá dài, tron, xù xì....

- Vật liệu: + 2 mảnh lá chuối có chiều rộng bằng nhau khoảng 2-3cm
+ Trong đó 1 mảnh dài 10-15 cm; một mảnh dài 3-4cm
- Cách làm: + Đặt mảnh lá chuối dài làm nét thẳng của chữ cái (T)
+ Đặt mảnh ngắn làm nét ngang của chữ cái (T)

+ Gập lần lượt 2 mép của nét ngang vào nét thẳng rồi miết cho thẳng. Gập tiếp phần thừa ra của nét thẳng phía trên xuống. Sau đó luồn đầu dài của nét thẳng vào khe, kéo cho hết và miết cho vuông tạo thành đồng hồ..

Tất cả những sản phẩm làm xong tôi cho trẻ đưa đến ở góc bán hàng, góc học tập và một số góc khác hay tặng cho mỗi trẻ treo vào tay, vào cổ được trải nghiệm với những chiếc đồng hồ, chiếc vòng do chính tay mình trẻ càng tích cực và hứng thú hơn.

Ví dụ: Ở góc chơi gia đình; Tôi cho trẻ làm bánh phục linh để chuẩn bị sinh nhật cho búp bê. Tôi cho các bé thảo luận phân công công việc cho tất cả các bạn trong nhóm; bạn chuẩn bị bàn ghế, bạn chuẩn bị bột ra đĩa, bạn chuẩn bị khuôn làm bánh, bạn chuẩn bị đĩa để bánh...

- Nguyên liệu: + Chuẩn bị bột: rang bột năng với lá dứa, nấu đường với nước cốt dừa, trộn bột cho thật nhuyễn.

+ Khuôn làm bánh, bao tay, đĩa, muỗng, khăn...

- Cách làm: + Trẻ cho bột vào khuôn, dùng tay ấn cho bột nén lại với nhau thật chặt.

+ Lật khuôn bánh xuống đĩa, dùng muỗng gỗ cho bánh rơi xuống đĩa. Vậy là bé đã được những chiếc bánh phục linh để thưởng thức.

- Sau khi các bé làm bánh xong sẽ tổ chức sinh nhật cho búp bê và cùng nhau thưởng thức bánh.

Bé trải nghiệm làm bánh phục linh

*** Chơi ngoài trời**

Chơi ngoài trời là hoạt động không thể thiếu đối với sự phát triển của trẻ bởi ở đây trẻ được tiếp xúc trực tiếp và tự mình khám phá, trải nghiệm với thiên nhiên như: Không khí, ánh nắng, đất, cát, nước... Trẻ được sờ, nhìn, ném, chơi với nhiều vật thật, kết nối với nhiều bạn bè nên trẻ càng tích cực và càng có nhiều cơ hội thành công trong học tập.

Ví dụ 1: Chủ đề “*Thực vật*”, chủ đề nhánh “*Một số loại hoa*” tôi cho trẻ quan sát vườn hoa. Tôi đặt một số câu hỏi gợi mở cho trẻ tự do thảo luận nêu ý kiến nhận xét của mình, sau đó tôi tiếp tục hỏi trẻ: Để có vườn hoa xanh tốt và ra nhiều hoa thì chúng mình phải làm như thế nào? Chúng mình có muốn chăm sóc vườn hoa không? Sau đó tôi cho trẻ ngồi xuống nhặt cỏ, lá vàng, bắt sâu, lấy bình tưới nước để tưới.

Bé nhỏ cỏ và chăm sóc hoa vườn trường

Ngoài ra tôi còn dạy trẻ ở mọi lúc mọi nơi, trong sinh hoạt hàng ngày. Thông qua hoạt động này giúp trẻ khắc sâu các kiến thức đã học để áp dụng vào thực tế.

Bé học trải nghiệm ở góc chơi

Tổ chức các hoạt động trải nghiệm giúp trẻ tự tin sáng tạo thông qua các hoạt động học, hoạt động góc, hoạt động ngoài trời ... không chỉ giúp nâng cao chất lượng giáo dục tại lớp tôi mà còn đưa chất lượng giáo dục chung của trường thêm những bước tiến mới, thay đổi những phương thức, hình thức giáo dục cũ. Giúp hình thành năng lực học tập, năng lực tư duy, năng lực giải quyết vấn đề cho trẻ.

Biện pháp 3: Phát huy tính tích cực, chủ động sáng tạo cho trẻ qua việc tạo ra các tình huống có vấn đề, kích thích trẻ suy nghĩ và tìm kiếm phương thức giải quyết.

Tập trung sự quan tâm, chú ý, hứng thú của trẻ và đặt ra các vấn đề mà trẻ chưa giải quyết được bằng cách lần lượt đưa ra một số câu hỏi cho trẻ liên hệ kinh nghiệm bản thân, trao đổi, thể hiện, sau đó nêu vấn đề về những điều mà tất cả đều muốn biết để gây tò mò, kích thích nhu cầu muốn tìm hiểu ở trẻ.

Quá trình tạo tình huống có vấn đề: Đặt câu hỏi cho trẻ liên hệ kinh nghiệm bản thân, cho trẻ trao đổi, thể hiện để tăng cảm xúc, gây sự chú ý của trẻ. Trên cơ sở đó giáo viên đặt vấn đề có ý nghĩa với trẻ, kích thích ở trẻ nhu cầu muốn giải quyết vấn đề, tìm ra câu trả lời và kiểm tra kết quả.

Có thể tạo tình huống có vấn đề theo các hướng: Phức tạp hóa nội dung khám phá khoa học, nâng cao dần mức độ khái quát hóa tri thức về thiên nhiên xung quanh, tăng dần khối lượng kiến thức mà trẻ cần nắm được để giải quyết nhiệm vụ.

Cần sử dụng các tình huống có vấn đề một cách đa dạng, phong phú dưới các hình thức câu hỏi, bài tập, tình huống chơi... đòi hỏi trẻ giải quyết bằng nhiều cách khác nhau: quan sát, làm thí nghiệm, trao đổi, thảo luận, xem ti vi....

Sử dụng tình huống có vấn đề vào tất cả các giai đoạn của quá trình khám phá khoa học, kích thích trẻ tự tìm ra cách giải quyết.

Phải nắm được đặc điểm nhận thức, đặc biệt là đặc điểm tư duy của trẻ, đặc biệt là đặc điểm tư duy của trẻ, trẻ phải có những kiến thức nhất định về thế giới xung quanh, nắm được một số kỹ năng hoạt động trí tuệ của trẻ.

Qua việc tạo ra các tình huống có vấn đề, kích thích trẻ suy nghĩ và tìm kiếm phương thức giải quyết đã tạo nhu cầu, hứng thú nhận thức, kích thích trẻ vận dụng tích cực những cái đã biết vào hoàn cảnh mới.

Ví dụ: Khi tìm hiểu về các loại “côn trùng” nên xoay quanh các câu hỏi như: Loại “côn trùng” nào các con biết? Côn trùng nào có ích? Vì sao con biết? Côn trùng nào có hại? Đối với các côn trùng có hại thì các con phải làm gì?... Thông thường các tình huống có vấn đề đều do giáo viên đưa ra như phức tạp hóa nội dung hoạt động, nâng cao dần mức độ khái quát hóa tri thức, tận dụng các tình huống xảy ra xung quanh trẻ hoặc những tình huống xuất phát từ bản thân trẻ... và kích thích trẻ tự trả lời, tự giải đáp những thắc mắc đó.

Bé quan sát ốc sên ngoài vườn trường

Biện pháp 4: Phát huy khả năng sáng tạo, mạnh dạn tự tin qua các hoạt động trải nghiệm, hoạt động tập thể cho trẻ qua việc tổ chức các lễ hội, các buổi tham quan.

Tổ chức các lễ hội là cơ hội vàng cho trẻ được phát huy khả năng sáng tạo, mạnh dạn tự tin. Hoạt động lễ hội là hình thức giúp trẻ nhận thức được ý nghĩa của ngày lễ qua các thời điểm. Để giáo dục truyền thống và mang lại niềm vui, niềm tự hào cho trẻ. Ngoài ra, việc tham gia vào các ngày lễ hội trẻ sẽ được củng cố kiến thức, kỹ năng đã học. Phát triển ý thức tổ chức kỉ luật, tính đoàn kết, chia sẻ cùng với bạn. Trong năm học có rất nhiều lễ hội để trẻ có cơ hội tham gia: Lễ khai giảng, 20/11, Noel, Tết nguyên đán, 8/3, Giỗ tổ Hùng Vương, Lễ tổng kết...

Bé tham gia các ngày lễ hội trong năm

Tổ chức cho trẻ tham quan trải nghiệm thực tế như: Trẻ đi trải nghiệm ở Nông trang xanh; trẻ đi siêu thị; tham quan khu di tích lịch sử tại địa phương; như khu di tích Ngã Ba Giồng, là địa chỉ đỏ của đất 18 thôn vườn trầu Hóc Môn là cơ hội tạo cho trẻ sân chơi bổ ích và hiểu biết về tên gọi cũng như đặc

điểm của di tích lịch sử nổi tiếng của quê hương, địa phương trẻ đang sinh sống. Từ đó tạo cơ hội cho trẻ được tiếp xúc, trực tiếp trải nghiệm với thực tế trẻ sẽ có cơ hội phát triển sự mạnh dạn tự tin và học được các kỹ năng như: kỹ năng giao tiếp, kỹ năng xử lý tình huống, kỹ năng làm quen với đám đông. Qua đó, phát triển cho trẻ khả năng nhận thức, ngôn ngữ, đồng thời phát huy tính sáng tạo, tích cực học tập và tinh thần đoàn kết khi tham gia hoạt động.

Bé tham quan Ngã Ba Giồng và trải nghiệm đi siêu thị

Biện pháp 5: Phối kết hợp với phụ huynh trong việc tổ chức hoạt động trải nghiệm giúp trẻ mạnh dạn tự tin sáng tạo

Xác định được tầm quan trọng của mối quan hệ giữa phụ huynh và nhà trường ngay từ đầu năm học khi mới đón trẻ vào lớp chúng tôi luôn tiếp xúc phụ huynh với một thái độ tích cực thân thiện mạnh dạn trao đổi cụ thể với phụ huynh về chế độ sinh hoạt của trẻ ở trường, nắm bắt kịp thời những thông tin về đặc điểm tâm lý tính cách của cá nhân trẻ, mời phụ huynh vào lớp làm quen với một số sinh hoạt của các con. Giáo viên sẽ trao đổi với phụ huynh qua giờ đón, trẻ hoặc trao đổi với phụ huynh qua điện thoại, zalo về các hoạt động của trẻ cho bố mẹ nắm bắt, hiểu con mình hơn.

Ví dụ: Trường hợp của cháu Anh Phúc mẹ thường hay bao bọc, che chắn cho con nên vô tình làm cháu thụ động, mất đi niềm tin về khả năng của mình khi tham gia vào các hoạt động trên lớp cùng các bạn, tôi cho phụ huynh xem video tôi đã quay lại khi cháu tham gia thực hành các thí nghiệm với các bạn. Từ đó phối hợp với phụ huynh về chủ động cho trẻ tự khám phá mọi thứ xung quanh, chỉ hỗ trợ trẻ khi trẻ cần chứ không làm thay trẻ nữa.

Còn với Trúc Vy thì thông minh, nhanh nhẹn nên các hoạt động trẻ tiếp thu nhanh nhưng Trúc Vy luôn vội vàng hấp tấp, không kiên trì nên kết quả chưa cao, các bạn thường không thích cho Trúc Vy tham gia vào nhóm của mình. Tôi nhận thấy Trúc Vy rất buồn mỗi lần như thế. Vì vậy tôi trao đổi trực tiếp những suy nghĩ của mình về trường hợp này phối hợp với phụ huynh hãy động viên, khích lệ trẻ giúp con biết cách chờ đợi, kiên trì, lắng nghe ý kiến, hợp tác với mọi người xung quanh để có kết quả tốt hơn.

Để có thêm các nguồn kinh phí, các nguyên vật liệu cho tôi và trẻ sáng tạo phải kể tới sự đóng góp không nhỏ của các bậc phụ huynh, sự giúp đỡ của ban lãnh đạo nhà trường vận động các doanh nghiệp đóng trên địa bàn ủng hộ về cơ sở vật chất, mua sắm các đồ dùng dụng cụ, hỗ trợ ngày công như vận động phụ huynh ủng hộ lốp xe, gỗ, ống nước, chai nhựa, vỏ sò, ốc, đĩa nhựa... rồi phối hợp với đoàn thanh niên làm bàn học ngoài trời, làm giá thiên nhiên, thác nước ...cho có đồ dùng trải nghiệm. Hay những một số thí nghiệm cần sự chuẩn bị lâu dài như “Khám phá sự nảy mầm của hạt”, “Nhà lính tí hon” tôi hướng dẫn phụ huynh tiến hành gieo hạt, làm thí nghiệm cùng trẻ...

Góc tuyên truyền tôi xây dựng với các nội dung cụ thể, thiết thực hình thức sáng tạo, hấp dẫn. Hàng tuần tuyên truyền với phụ huynh qua các biểu bảng nêu lên nội dung của chủ đề, về các hoạt động trải nghiệm trẻ được học ở trên lớp. Tuyên truyền những hình ảnh trẻ hoạt động trong tuần qua, kế hoạch dạy tuần này, kế hoạch dạy tuần tới. Qua đó giúp phụ huynh biết được rằng ngoài học trên lớp thì trẻ cần được thực hành trải nghiệm ở nhà để giúp trẻ củng cố và khắc sâu những kiến thức đã lĩnh hội trên lớp.

Bên cạnh đó những giờ đón trả trẻ là cơ hội để tôi tích cực giao lưu với phụ huynh, động viên phụ huynh dành thời gian lắng nghe tâm tư nguyện vọng của trẻ, sắp xếp thời gian biểu để phụ huynh có thể tham gia một số hoạt động trải nghiệm với trẻ vào cuối tháng, cuối chủ đề. Ngoài ra tôi còn tuyên truyền qua zalo nhóm lớp mình để phụ huynh thấy được các hoạt động trải nghiệm hàng ngày của con.

Phụ huynh tham gia dự giờ ăn và theo dõi bảng truyền thông

Sau khi phối hợp với phụ huynh cùng trao đổi, thống nhất cách hoạt động trải nghiệm cùng trẻ, tôi cảm nhận được sự phối hợp giữa phụ huynh với giáo viên nhịp nhàng hơn và hơn hết là sự thay đổi tích cực rõ rệt từ phía các bậc phụ huynh về quan điểm giáo dục trẻ, về cách thức cho trẻ trải nghiệm với môi trường sống xung quanh trẻ. Từ đó trẻ không chỉ củng cố các kiến thức mà còn nâng cao kỹ năng hoạt động cho bản thân rõ nét.

V. ĐIỂM MỚI TRONG KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Sáng kiến đã giúp giáo viên xây dựng môi trường học tập một cách phong phú và hấp dẫn, khơi gợi được sự hứng thú ở trẻ. Tận dụng nguồn nguyên liệu sẵn có ở địa phương, thể hiện được văn hóa đặc trưng của địa phương. Bên cạnh đó, sáng kiến còn chú trọng xây dựng cả môi trường vật chất đẹp, phong phú và môi trường tâm lý an toàn, thân thiện với trẻ, trang trí môi trường học tập theo hướng mở, cho trẻ được trải nghiệm. Trẻ được đưa ra ý tưởng và tham gia trong công tác trang trí lớp. Phụ huynh quan tâm hơn đến việc học của con, có ý thức tự giác trong việc chuẩn bị đồ dùng, học liệu phục vụ công tác trang trí lớp, từ đó nâng cao hiệu quả chăm sóc giáo dục trẻ.

VI. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC TỪ VIỆC ÁP DỤNG SÁNG KIẾN

Sau 1 thời gian áp dụng “*Một số biện pháp phát huy khả năng sáng tạo, mạnh dạn tự tin qua các hoạt động trải nghiệm, hoạt động tập thể cho trẻ 5-6 tuổi*” tôi đạt được một số kết quả sau:

*** Đối với trẻ**

- Đa số trẻ đã có kỹ năng mạnh dạn trong giao tiếp, kỹ năng sống.
- Trẻ phát huy tính tích cực, chủ động sáng tạo trong mọi hoạt động.
- Trẻ biết cách giải quyết các tình huống theo khả năng trẻ.
- Trẻ biết được cách làm đồ dùng đồ chơi và có ý thức giữ gìn và bảo vệ các đồ dùng đồ chơi của mình và của bạn.
- Trẻ phối hợp, biết tôn trọng bạn, cùng nhau chơi vui vẻ hơn.
- Trẻ mạnh dạn tự tin hơn trong giao tiếp với cô, bạn và nhiều người xung quanh

*** Bảng khảo sát trước và sau khi áp dụng**

STT	Nội dung khảo sát	Kết quả trước khi áp dụng		Kết quả sau khi áp dụng	
		Số trẻ đạt	Tỷ lệ %	Số trẻ đạt	Tỷ lệ %
1	Tích cực, hứng thú khi tham gia vào hoạt động	12/25	48%	25/25	100%
2	Trẻ mạnh dạn tự tin tham gia vào các hoạt động.	10/25	40%	25/25	100%
3	Trẻ chủ động, sáng tạo trong các hoạt động thực hành trải nghiệm	9/25	36%	23/25	92%

*** Đối với giáo viên:**

- Khi thực hiện sáng kiến này, bản thân phải tìm tòi, học hỏi thêm nên đã góp phần nâng cao chuyên môn nghiệp vụ cho chính mình.

- Bản thân tôi có thêm nhiều kinh nghiệm trong dạy trẻ về tích cực chủ động, sáng tạo thông qua các hoạt động.

- Tôi luôn luôn nhận được sự phản hồi từ phía các bậc phụ huynh là con, em họ đi học rất phấn khởi và vui vẻ, trẻ rất thích đi học và không muốn nghỉ ở nhà cho dù ngày đó có mưa ...

*** Đối với phụ huynh:**

- Phụ huynh quan tâm đến con nhiều hơn, đặc biệt là chú trọng trong chương trình học của trẻ.

- Phụ huynh luôn luôn vui vẻ, phấn khởi ủng hộ nhiệt tình cho các con trong tất cả các hoạt động của trường. Ngoài ra sẵn sàng giúp đỡ các cô giáo cả về tinh thần và thời gian trong việc tổ chức các hoạt động.

PHẦN III. KẾT LUẬN:

I. BÀI HỌC KINH NGHIỆM:

Qua quá trình nghiên cứu đề tài: *“Một số biện pháp phát huy khả năng sáng tạo, mạnh dạn tự tin qua các hoạt động trải nghiệm, hoạt động tập thể cho trẻ 5-6 tuổi”* Tôi không ngừng học hỏi các bạn đồng nghiệp, qua sách vở, tài liệu, qua mạng...để tìm ra phương pháp hay để dạy trẻ theo hướng lấy trẻ làm trung tâm. Qua đó tích lũy được nhiều kinh nghiệm quý báu cho bản thân:

- Hiểu được đặc điểm tâm sinh lí, các kỹ năng và khả năng nhận thức của trẻ để lựa chọn các phương pháp, hình thức tổ chức cũng như lựa chọn những câu hỏi tốt, phù hợp sáng tạo và những câu hỏi nhằm khuyến khích sự tư duy, suy nghĩ phán đoán của trẻ.

- Để tạo được môi trường tổ chức các hoạt động trải nghiệm lấy trẻ làm trung tâm cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi cần học hỏi, sưu tầm, lồng ghép các phương pháp tích hợp sáng tạo, hơn nữa cần được bố trí hợp lí, linh hoạt, phù hợp và thường xuyên được bổ sung, thay đổi những cái mới lạ, đẹp mắt, hấp dẫn qua các chủ đề để thu hút sự hứng thú của trẻ.

- Tạo mối quan hệ giao tiếp gần gũi, thân thiện giữa cô với trẻ, giữa trẻ với trẻ. Đồng thời khi tổ chức hướng dẫn cô luôn phải nhẹ nhàng, thoải mái, cởi mở để những kiến thức, kỹ năng trẻ lĩnh hội không bị gò bó, áp đặt.

- Luôn giữ mối quan hệ mật thiết giữa cô với phụ huynh, tạo nên sự phối hợp nhịp nhàng giữa gia đình và nhà trường để cùng nhau chăm sóc giáo dục trẻ.

Việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm để trẻ phát huy khả năng sáng tạo, các hoạt động thực hành trải nghiệm là điều tất yếu và rất cần thiết góp phần phát triển trẻ trở thành một con người đa năng phù hợp với xu thế thời đại.

II. ĐỀ XUẤT SÁNG KIẾN:

* Đối với phòng giáo dục

Tổ chức và triển khai các chuyên đề trải nghiệm kể cả lý thuyết và thực hành, tạo môi trường và xây dựng điểm các hoạt động trải nghiệm để giáo viên học tập.

* Đối với nhà trường

Tích cực tổ chức xây dựng các tiết dạy mẫu để giáo viên dự giờ học hỏi kinh nghiệm nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ.

Tổ chức tốt các phong trào thi đua giờ học tốt, tạo môi trường đẹp lấy trẻ làm trung tâm để kích thích sự sáng tạo, linh hoạt của giáo viên.

Phối hợp và tham mưu tốt với chính quyền địa phương tạo mọi điều kiện xây dựng cơ sở vật đầy đủ, đồ dùng học tập cho cô và trẻ.

* Đối với giáo viên

Không ngừng học hỏi, tìm tòi các phương pháp, hình thức hấp dẫn, linh hoạt để lồng ghép vào các hoạt động trải nghiệm để trẻ phát huy tính sáng tạo.

Tích cực tìm kiếm và sáng tạo cách thiết kế xây dựng và tạo môi trường trong và ngoài lớp cho trẻ trải nghiệm.

Trên đây là “*Một số biện pháp phát huy khả năng sáng tạo, mạnh dạn tự tin qua các hoạt động trải nghiệm, hoạt động tập thể cho trẻ 5-6 tuổi*” tôi đã thực hiện ở lớp và mang lại kết quả cao. Rất mong được hội đồng khoa học nhận xét đánh giá, góp ý cho tôi để tôi được tiếp thu và thực hiện tốt hơn trong những năm học tiếp theo.

DUYỆT CỦA HỘI ĐỒNG SÁNG KIẾN

.....

Ngày 30 tháng 10 năm 2022

Người viết

Nguyễn Thị Ngọc Hân